

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), çocuklukta başlayan ve yetişkinlikte de devam edebilen bir beyin gelişim sorunudur. Türkiye'de okul çağındaki çocukların yaklaşık %12'sinde görülmektedir. DEHB, hem bireylerin hem de ailelerin ve toplumun yaşamını olumsuz etkiler. Erken tanı ve müdahale, çocuğun okul başarısı, sosyal ilişkileri ve duygusal gelişimi için çok önemlidir. Ancak ülkemizde tanı ve tedavi konusunda eşitsizlikler, bilgi eksiklikleri ve kurumlar arasında koordinasyon sorunları yaşanmaktadır. Tedavi edilmezse DEHB; okulda başarısızlık, sosyal uyum sorunları, ruh sağlığı problemleri ve günlük yaşamda işlev kayıplarına neden olabilir. Bu yüzden, DEHB'nin ne kadar yaygın olduğunu belirlemek, erken tanı ve etkili tedavi yöntemlerini geliştirmek amacıyla yapılacak çalışmalar önem taşımaktadır.

Toplum sağlığı, eğitim politikaları ve sosyal uyum açısından ciddi bir risk oluşturan bu sorunun boyutlarının tüm yönleriyle araştırılması, erken tanı ve tedaviye iliskin kamu politikalarının geliştirilmesi ve çocuk, aile, okul ve sağlık sistemi arasında bütüncül islevisin tesis edilmesi amacıyla; Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Aliye TİMİSİ ERSEVER Ankata Milletvekili

Mesin Mu. Habat DiWaEK Habat

ANDr. A. Seryn MARKUUY Depulsteut Mr. E. Almen. Engra ACTAY Manbu / Mr.

Kon Konnah O-1/d

Nurhoyat Altorea kaznoply

GEREKCE

DEHB, çağımızın en yaygın çocukluk çağı psikiyatrik bozukluklarından biri olup, yapılan araştırmalara göre Türkiye'de okul çağındaki çocukların yaklaşık %12'sini etkileyen bir halk sağlığı sorunudur. Özellikle erkek çocuklarda daha sık görülmekte ve erken yaşlarda tanı konulmadığında etkileri yaşam boyu sürebilmektedir. DEHB'nin hem birey hem de toplum üzerindeki uzun vadeli yükü; eğitim sisteminden ruh sağlığına, iş gücü kaybından sosyal dışlanmaya kadar geniş bir alana yayılmaktadır.

Araştırmalarda ortaya konulan veriler ışığında; erken tanı eksikliği, çocuğun okulda başarısız olmasına, öğretmenler ve akranlarıyla ilişkilerinde sorunlar yaşamasına, dışlanmasına ve ikincil psikolojik sorunlar geliştirmesine neden olmaktadır.

Eğitim sisteminde destek yetersizliği, tanı almış çocukların özel gereksinimlerine uygun bireyselleştirilmiş öğretim programlarının uygulanmasını engellemektedir. Ailelerin ve öğretmenlerin bilgi eksikliği, süreci doğru yönetememelerine ve çocuğun etiketlenmesine yol açmaktadır. Sağlık sisteminde tanı ve tedaviye erişimdeki bölgesel eşitsizlikler, özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerde çocukların teşhis ve tedaviye ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Yetişkin DEHB olgularının fark edilmemesi, bireyin iş hayatı, aile ilişkileri ve psikolojik sağlığı açısından büyük riskler doğurmaktadır.

DEHB tedavisi yalnızca ilaçla sınırlı değildir. Aile, okul ve sağlık sisteminin iş birliğiyle yürütülen psikoeğitim, davranışsal destek ve çevresel düzenlemeleri içeren bütüncül yaklaşımlar etkin sonuçlar vermektedir. Ancak mevcut uygulamalarda bu bütüncül yaklaşımlar yeterince yaygınlaştırılamamıştır.

Bu gerekçelerle, ülkemizde çocuk ve ergenlerde DEHB'nin güncel yaygınlığının tespiti; erken tanı mekanizmalarının işlerliği ve eksiklerinin belirlenmesi; sağlık ve eğitim sisteminin tanı, tedavi ve destek süreçlerindeki kapasitesinin değerlendirilmesi; aile ve öğretmenlerin farkındalık düzeyinin ölçülmesi; yetişkinlikte devam eden DEHB vakalarının sosyal, mesleki ve psikolojik yansımalarının incelenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, bu sorunlara yönelik kalıcı, kapsayıcı ve bilim temelli kamu politikalarının oluşturulması amacıyla bir Meclis Araştırması önem arz etmektedir. Bu araştırma, toplum sağlığını korumak, çocukların eğitim ve sosyal yaşamını desteklemek, aileleri güçlendirmek ve sağlık sistemini daha işlevsel hale getirmek açısından önemli bir adım olacaktır.

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	,im²a
Beleir Basevilgen	Marisa	Julyn
Mehmet Tahtosis		Mah
Muhip Kanko	·Vacael!	has
Alige COSAR	Antalya	
ASLINGENG	BAYSER!	AMP
Oniz Donir	Anlora	Dein On
GÜRSEL EROL	Elecuq	prosefur Soul
Ali ÖZTUNG	Lahramanmarais	- Alford
Cemal ENGINYUR		Coop
Sout Town	ordu	Jann.
Freih OgtPAK	Telirday (	for Othal
Jole Nun SÜLLÜ	BSRISEHIR	11-90112
Süleymon Bibūl	Aydin	
Natl GILER	Kocaeli	MS from
Ochan Sarubal	Busa	Mut 7
		a. M. W
		* TET HALL *

OPUP BASKAMIO